

کتاب اشنویه

شریف کدخدا

آرام احمدپور

www.ketab.ir



سرشناسه
 عنوان و نام پدیدآور : کتاب اشنویه / شریف کدخدا و آرام احمدپور
 مشخصات نشر : تبریز: پروژه ترجمه حسنلو، ۱۳۹۶.
 مشخصات ظاهری : ۴۲۶ ص: مصور، وزیري
 شابک : ۹۷۸-۶۰۰-۷۶۸۹-۱۶-۵

وضعیت فهرست‌نویسی: فیا
 یادداشت : کتابنامه
 موضوع : اشنویه
 موضوع : Oshnaviyeh (Iran)
 موضوع : اشنویه — تاریخ
 موضوع : Oshnaviyeh (Iran) — History
 شناسه افزوده : احمدپور، آرام، ۱۳۶۰ -
 رده‌بندی کنگره : ۱۳۹۶ ک۹ش/۷۳ DSR۲۰
 رده‌بندی دیویی : ۹۵۵/۳۴۴۳
 شماره کتابشناسی ملی : ۴۸۲۴۵۰۷

کتاب اشنویه

مؤلفان : شریف کدخدا و آرام احمدپور

پروژه ترجمه حسنلو

تألیف: آما، ۱۳۹۶

مکان: تبریز

تعداد صفحه و حجم: ۴۲۶ / وزیري

نقشه‌آرایی: خدمات نشر جاو (زین)

بابت: سبز

مطابق: امین

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۷۶۸۹-۱۶-۵

قیمت: ۳۵۰۰۰ تومان

«کلیه حقوق مادی و معنوی این کتاب برای مؤلف محفوظ است.»

تبریز: فیان‌آما، بازار کیود، فاز ۱، طبقه همکف، پلاک ۴۸

www.nashreprojeh.com

تلفن: ۰۹۱۴۳۰۵۹۰۳۲



۱	فصل اول: حدود جغرافیایی
۲	موقعیت
۲	وضعیت شهر به لحاظ سیاسی-اداری
۴	شهر سنویه
۹	استان سنویه شهری
۱۱	دهستان دشتین
۱۲	شهر نالوس
۱۴	دهستان اشنویه خنم
۱۵	دهستان هق
۱۶	نقش شهرستان اشنویه
۱۷	ویژگی‌های طبیعی شهرستان
۳۱	فصل دوم: هسته پیدایش شهر
۴۳	فصل سوم: وجه تسمیه
۴۴	وجه تسمیه شهر
۶۱	تفحصی در نام‌ها و اسامی روستاهای واقع در شهرستان اشنویه
۷۳	فصل چهارم: خصوصیات کالبدی
۷۴	یافت و خصوصیات کالبدی شهر
۷۵	بررسی وضع و سیمای شهر و پروسه شکل‌گیری محلات و برخی از عناصر شهری در گذشته
۹۳	نگاهی به وضعیت موجود شهر
۹۷	تأسیسات و تجهیزات رفاهی
۱۰۶	یافت و سازمان کالبدی روستاها

فصل پنجم: بافت اجتماعی و ویژگی‌های انسانی ۱۰۹

مسلمانان	۱۱۰
ایل هرکی	۱۱۰
ایل سورچی	۱۲۱
ایل زرزا	۱۲۵
ایل سولیه	۱۴۰
ایل سادات	۱۴۱
ایل هذیانی	۱۴۱
ایل روند، رواد، روادیان	۱۴۳
ایل مامش	۱۴۸
ایل بنوی	۱۵۷
یهودیان	۱۵۸
مسیحین	۱۵۹
ارمنی‌ها	۱۶۵

فصل ششم: جمعیت ۱۶۷

جمعیت شهر تا شروع اولین سرشماری عمومی جمعیت	۱۶۸
جمعیت شهر از اولین سرشماری عمومی جمعیت تا حال حاضر	۱۷۱

فصل هفتم: اقتصاد ۱۷۷

کشاورزی	۱۷۸
دامپروری	۱۸۴
پرورش زنبور عسل و ماکیان	۱۸۹
پرورش ماهی	۱۸۹
خرده‌فروشی	۱۸۹
صنعت و معدن	۱۹۲
صنایع دستی	۱۹۳

فصل هشتم: رودها ۱۹۷

چم گادر	۱۹۸
چم کانی‌رهش	۲۰۱
چم تاله جار	۲۰۳
چم جلیدار	۲۰۳
چم چل‌اش	۲۰۳
چم چاپان	۲۰۵

۲۰۵	چم دورود
۲۰۵	چم شیوه بیرو
۲۰۷	فصل نهم: کوهها
۲۱۷	فصل دهم زمین شناسی
۲۲۱	فصل یازدهم: آبوهوا
۲۲۴	دما
۲۲۶	بارندگی
۲۲۹	رطوبت نسبی
۲۳۰	تعداد روزهای یخبندان و ساعات آفتابی
۲۳۱	شارش باد
۲۳۲	باد
۲۳۵	فصل دوازدهم: مرغان و ماهیها
۲۳۶	زبان
۲۳۶	نوع لباس
۲۳۸	لباس مردان
۲۴۰	لباس زنان
۲۴۲	رقص کردی یا هلهلهرکی
۲۴۳	زناشویی
۲۴۳	خواستگاری
۲۴۵	ژن هل گرتن
۲۴۵	ژن به ژنه
۲۴۶	غذاهای محلی
۲۴۸	مراسم تدفین
۲۴۹	مذهب
۲۵۵	آموزش
۲۶۳	فصل سیزدهم: تور بسم و گردشگری
۲۹۳	محور قلاتوک - گلار
۲۹۳	تفرجگاه شیخ رهش
۲۹۴	منطقه دشتیل و دره شهدا (قاسملو)
۲۹۶	محور شیوه سماک - تاله جاران

۲۹۸	 جنگل و کوه‌های میراوی و مندان
۳۰۰	 کوچه‌باغ‌های گیلان
۳۰۰	 دتخه
۳۰۳	 قلعه تاریخی سینگان
۳۱۳	 قلعه باستانی رکاو

۳۲۳	 فصل چهاردهم: آشنویه در کتب جهانگردان و منابع مرجع
۳۲۴	 فرهنگ جغرافیایی ایران
۳۲۴	 جغرافیای تاریخی سرزمین‌های خلافت شرقی
۳۲۵	 معجم البلدان
۳۲۵	 صورة الارض
۳۲۶	 مرآة البلدان
۳۲۶	 مرصد الاقمار
۳۲۶	 نزهة القلوب
۳۲۷	 راه‌های باستانی و بتخت قدیمی غرب ایران
۳۲۷	 سیاحتنامه حدود
۳۲۹	 تقرير درویش پاشا عن الحدود
۳۳۰	 اولیا چلبی سیاحتنامه‌سی
۳۳۳	 قاموس الاعلام

۳۳۵	 فصل پانزدهم: تاریخ
-----	--------------------------

۳۹۱	 فهرست منابع
-----	-------------------



«ای جوانمرد!

اگر هر چه تو ندانی، خود نباشد،

مجال علم تنگ است،

و پای هنر لنک.

کمال بر خود وقف مکن،

و سر طلب زیادتی قدم می‌زن.»

این وصیت گیرا را شیخ ابو محمد محمود بن خداداد از بزرگان مشهور به تاج‌الدین اشنویی از عارفان اشنویه نوشته که حدود سال‌های ۵۵۰ تا ۶۴۰ هجری می‌زیسته است.

درک و شناخت گذشته‌های یک ملت بر عملکرد و آینده‌فرمان آن ملت به‌یوم تأثیر بسزایی دارد. کسی که گذشته شهر خود را نمی‌شناسد و از حال اقوام و گروه‌هایی که در آن زیسته‌اند و حوادثی که بر آنان گذشته بی‌خبر است، در آن شهر غریب است و نمی‌تواند شهر خود را دوست بدارد و از زندگی در آن لذت ببرد. کسی که از دیدن هر کوه و دشت و باغ و شنیدن نام هر کوی و برزن و بنای تاریخی، خاطرات گذشته آن شهر و مردانی که در آن زیسته‌اند در ضمیرش زنده نشود، ریشه در آن شهر ندارد.^۱

۱. نقل قول از: محمد امین ریاحی

این موضوع و شور و شوق روزافزونی که دانشوران در سال‌های اخیر به مطالعه و تحقیق در تاریخ اشنویه نشان داده‌اند، راقمان این سطور را بر آن داشت تا به نگارش کتابی جامع پیرامون مونوگرافی اشنویه همت گمارند. در واقع ریشه مطالعات به سال ۱۳۸۳ بازمی‌گردد که شریف کدخدا در دانشگاه تربیت معلم تهران تحصیل می‌کرد. در آن سال وی برای درس «جغرافیای تاریخی» گفتاری درباره مونوگرافی اشنویه نوشت و با تشویق‌های دکتر احمد زنگانه گفتار را بسط داد تا به کتاب حاضر تبدیل شد.

متأسفانه در باب اشنویه‌شناسی تاکنون کتاب جامع و مستندی به رشته تحریر در نیامده و نگارش کتاب‌هایی از این دست دشوار و از عهده یک تن خارج است. صد البته تألیف انفرادی چنین کتاب‌هایی به خاطر گستردگی موضوع با نقایص و کم‌وکاستی‌هایی همراه خواهد بود. لذا در میانه تحقیقات جناب آقای آرام احمدپور به این پروژه پیوست و به اتفاق تلاش شد تا با بهره‌گیری از منابع بسیار ارزشمند، زبان‌های مختلف و با مشورت با متخصصان علوم، کتابی همه‌گیر و جامع تألیف شود.

نگارش این مجموعه مدیون حوزه و جمعیت کسانی است که همکاری فراوانی با نگارندگان داشته‌اند. لذا مقدمتاً مراتب سپاس خود را از خانواده‌های عزیزمان اعلام می‌داریم که در طول سالیان متمادی پشتیبان و یاورمان شده‌اند. همچنین از آقایان فرعان رسولیان، انور رسولی، دکتر فاروق سلیمانی، صمد علیون، مسطوح محمودزاده، محمد صالح راوندی، سراج‌الدین مدرسی، کاوه اعظمی، فرهاد بابولی، بدیع نظری، نورالدین نظری، حاج شفیع خضری، احمد حمیدی، سیروان درمان، مهرداد رامیدی‌نیا، محمد صابقی عزیزی و مهندس کامران جهانتاب که ما را در نگارش بخش‌های گوناگون کتاب یاری داده‌اند، کمال امتنان را داریم. چاپ این اثر مرهون حمایت‌های مادی شورای محترم شهر اشنویه؛ آقایان مسلم امینی، علیرضا محمدنژاد، رشید اسفندیاری، کاظم الهی، کاوه ساعدی و مطلب بلدی است که بدین وسیله مراتب تقدیر و سپاس خویش را از ایشان اعلام می‌داریم و به سبب آنکه چاپ سایر این عزیزان در کتاب میسر نشد، از ایشان پوزش می‌طلبیم.

شریف کدخدا - آرام احمدپور